

**UTENOS AUKŠTAKALNIO PRADINĖS MOKYKLOS
POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS
TVARKOS APRAŠAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių (toliau – priemonių) taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 28 d įsakymu Nr. V-1268 „Rekomendacijos dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams”.

2. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams **tikslai:**

2.1. padėti mokyklos bendruomenei veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus ir/ar iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir/ar kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą;

2.2. nustatyti galimas poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo sąlygas;

2.3. skatinti mokyklos bendruomenės narių (mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų, mokyklos darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, sprendžiant mokinių drausmės ir elgesio problemas.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Mokykloje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos (ginklai, aštrūs daiktai: peiliai, švirškštai ar pan., dujų balionėliai, pirotechnikos priemonės, tabako ir alkoholio gaminiai, narkotinės medžiagos ar kiti toksiniai, kenksmingos sveikatai medžiagos ir kiti pavojingi daiktai)

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė– Mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

4. Priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir mokymosi pagalbos teikimo galimybes (vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų.

5. Priemonės taikomos neatidėliotinu atveju kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

6. Mokytojas, siekdamas užtikrinti Mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

6.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

6.2. iškviešti tą dieną Mokyklos vadovą ar paskirtą budintį darbuotoją;

6.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

6.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

7. Taikant poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

8. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti informuojamas Mokyklos vadovas, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų (esant būtinybei, savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos tarnyba ir (ar) Policijos komisariatas).

9. Mokiniui pritaikyta poveikio priemonė ir Mokytojo veiksmai mokinio atžvilgiu fiksuojami raštu Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams registracijos žurnale.

10. Mokytojas (ar kitas mokyklos darbuotojas), įtaręs, kad mokinys Mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra

apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr. 437 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. spalio 2 d. nutarimo Nr. 1071 redakcija), ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

11. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu. Mokytojas, įvertinęs susidariusią situaciją, gali iškviešti budintį darbuotoją.

12. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas budinčio darbuotojo arba mokiniui teikiama reikiama švietimo pagalba.

13. Po pamokos mokinys palydimas į klasę, jis suderina su mokytoju atsiskaitymo už užduotį laiką.

14. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama Mokyklos vadovo sprendimu, atsižvelgus į budinčio darbuotojo, prižiūrėjusio mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą, arba pagalbos mokiniui specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

15. Po pamokų mokytojai, taikę mokiniui ugdymosi vietos pakeitimo priemonę (mokytojas, ir budintis darbuotojas, prižiūrėjęs mokinių pakeitus jo ugdymosi vietą) kartu su mokiniu aptaria poveikio priemonės taikymą. Po aptarimo mokytojas informuoja mokinio tėvus arba vieną iš jų telefonu, jiems neprisiskambinus, informuoja rašydamas pranešimą elektroniniam dienyne (dalyko mokytojas papildomai žodžiu informuoja klasės mokytoją).

IV. BUDINČIO MOKYKLOS DARBUOTOJO IŠKVIETIMAS

16. Mokytojas telefonu gali išsikviesti budintį darbuotoją, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

17. Budintis darbuotojas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

18. Mokytojas telefonu informuoja mokinio tėvus ar vieną iš jų (tėvams neprisiskambinus, rašo pranešimą elektroniniame dienyne).

19. Mokytojas, išskvietęs budintį darbuotoją poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams žurnale užpildo 1-5 skiltis, o 6 skiltį pildo budintis darbuotojas ar švietimo pagalbos specialistas, atlikęs tam tikrus veiksmus.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

20. Jeigu mokytojui kyla pagrįstų įtarimų, kad mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas (telefonu arba žodžiu) apie tai informuoja Mokyklos vadovą.

21. Budintis darbuotojas ir (ar) Mokyklos vadovas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

22. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu turi dalyvauti mažiausiai du Mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – Mokyklos vadovas ir kitas įgaliotas asmuo (direktoriaus pavaduotojas ugdymui, socialinis pedagogas, klasės mokytojas). Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, ir, esant būtinybei, Policijos komisariatas.

23. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojamas Policijos komisariatas.

24. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys prižiūrimas Mokyklos vadovo paskirto budinčio darbuotojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

25. Mokytojas (ar kitas mokyklos darbuotojas) pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

25.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su) žalojimo;

25.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

25.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

25.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

25.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

25.6. atskirti mokinį, griaunantį bendrą klasės tvarką ar Mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.).

25.6.1. Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis kitoje Mokyklos patalpoje, prižiūrimas budinčio darbuotojo, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba.

25.6.2 Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys prižiūrimas budinčio darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

26. Pagrįsti fiziniai veiksmai:

26.1. Stovėjimas tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui,

26.2. Stovėjimas prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.),

26.3. Vedimas paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus.

26.4. Mokinio sulaikymas naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią arba pavojų sau ir kitiems keliančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

27. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

27.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

27.2. mokinį vedant už rankos;

27.3. guodžiant mokinį;

27.4. pasveikinant mokinį;

27.5. padedant neįgaliam mokiniui;

27.6. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

27.7. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

27.8. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

27.9. teikiant pirmąją pagalbą.

28. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

28.1. naudojami kaip bausmė;

28.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

29.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

29. 4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

30. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

31. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

32. Klasių mokytojai supažindina su Poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygomis ir tvarka mokykloje mokinius klasių valandėlių metu, mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) arba bent vieną iš jų – mokinių tėvų susirinkimų metu, taip pat tėvams informacija gali būti pateikiama per elektroninį dienyną.

33. Poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo sąlygos ir tvarka mokykloje skelbiama mokyklos interneto svetainėje.

34. Visus raštu parašytus tėvų ir mokinių skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nagrinėja Mokyklos Vaiko gerovės komisija.

35. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.
